

DARWIN HAZİNESİ

İnternet'in bilgi paylaşımının gerçekleştirileceği bir ortam olması, istenilen bilgiye ulaşımı sağlaması üzerine olan hayaller yavaş yavaş gerçekleşiyor. Wikipedia gibi ansiklopedik bilgilerin ortaklaşa geliştirildiği, paylaşıldığı örneklerin yanında, bilimadamları ya da yazarların tüm eserlerini bir arada bulabileceğiniz sitelere de rastlamak mümkün. İşte bunlardan biri *The Complete Work of Charles Darwin Online*, Darwin'in tüm eserlerini, elyazmalarını, fotoğraflarını hatta Darwin üzerine yazılmış eserleri, çizilmiş karikatürleri çevrimiçi olarak dileyen herkesin kullanımına sunuyor. Çok büyük emek verilerek hazırlanmış olan bu site, kütüphaneleri İnternet'e taşımak ve bilginin çok daha geniş kitlelere sunulması açısından da iyi bir örnek.

Charles Darwin Cambridge'e 1827 yılında henüz 18 yaşındayken geldi. Daha önce Edinburgh Üniversitesi'nde tıp öğrencisiydi. Babası onun bir rahip olmasını istediği için teoloji ve matematik öğrenimine başladı. 1831 yılında mezun oldu. Üniversite'de Cambridge hayatının sunduğu tüm olanaklardan faydalandı, canlı ve fosillerden oluşan doğa tarihi örnekleri özellikle de böcekler topladı. Aynı kafa-
dan olan arkadaşlarıyla Glutton Kulübü'nü kurdu. Bu kulüp gastronomi üzerineydi ve insanların yemediği canlıları tatmak için kurulmuştu. Darwin'in öğrencilik yıllarında canlılarla olan bu garip ilişkisi gelecek yıllarda bir hayli değişecekti. Arkadaşları yanında hocalarıyla da iyi ilişkileri oldu. O zamanlar Cambridge Üniversitesi Botanik Bahçe-

si'nin de başkanı olan botanik profesörü John Stevens Henslow, bu dahi öğrencisine HMS Beagle'la Güney Amerika'ya yapılacak araştırma gezisine katılmasını tavsiye etti. Babasının karşı çıkışına rağmen Darwin 24 yaşındayken yeni ülkelere çoktan yelken açmıştı.

Henslow ve Darwin yolculuk boyunca yazıyordu. Öğrenci, tür örnekleri toplayıp İngiltere'ye gönderiyor, hoca ise toplanan türleri halkla paylaşıyordu. Bu örneklerin birçoğu hâlâ Cambridge Üniversitesi Müzesi'nde bulunuyor. Geziden döndükten sonra artık saygı değer bir bilim adamı olarak kabul ediliyordu. Darwin 1836'da Cambridge'e dönerek topladığı örnekler üzerine çalıştı. Canlıların ve türlerin doğal seçim yo-

luyla evrimsel olarak ortaya çıktığı kuramını burada geliştirdi. Onun ortaya koyduğu bu düşünce günümüz biyolojisinin temelini oluşturur. Darwin daha sonraki yıllarda Londra'ya döndü, Cambridge hakkındaysa şöyle diyecekti: "Cambridge'in tek kötü yanı, çok hoş olmasıdır."

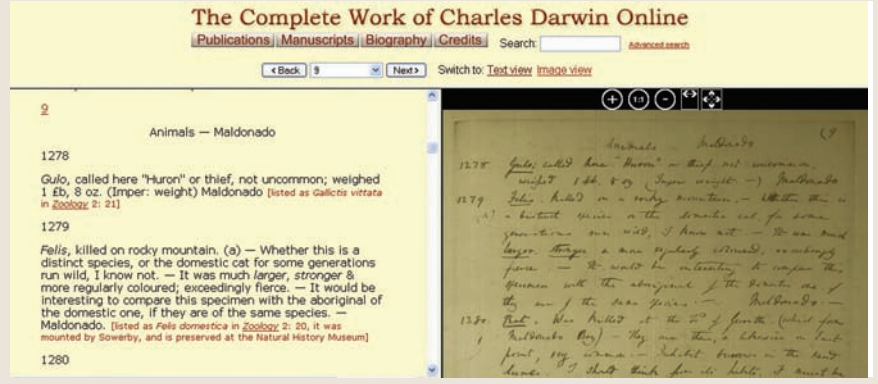
İşte eski akademik evi olan Cambridge, teknolojinin de sunduğu olanaklardan yararlanarak bu büyük bilimadamını bir İnternet sayfasıyla selamlıyor. Darwin'in 200. doğum günü ve Türlerin Kökeni'nin yayınlanmasının 150. yılına bir yıl kala, Darwin'in neredeyse tüm eserleri bu İnternet sayfasında bulunabilir. Aslında 2002 yılında başlanan bu proje İnternet'te Charles Darwin'in Eserleri adıyla yayına başlamış. 2006 yılının ekim ayında şimdiki halini almıştı. 17 Nisan 2008 tarihinde de Darwin'in kişisel notları siteme kondu.

The Complete Work of Charles Darwin Online (Darwin Online) adlı İnternet sitesi dilimize Charles Darwin'in Bütün

Eserleri Çevrimiçi olarak çevrilebilir. Darwin'in tüm eserlerini bir bütün olarak yayınlamak amacıyla kurulan site, bu konudaki çalışmalarını sürdürüyor. Bu amaca ulaşmak için Darwin külliyyatına sahip olan Üniversite Kütüphanesi temel kaynak olmuş. Kütüphane dışında pek çok kurum ve kişi, Darwin'in eseleri, el yazmaları, mektupları ya da ona ilişkin eseleri projeye paylaşarak katkı sağlamış. Bunlar arasında daha önce hiç yayınlanmamış ya da ender bulunan örnekler de bulunuyor. Örneğin kitaplardan bazılarının değeri 200.000 doları buluyor.

Darwin'in yayınlanmış tüm eserleri bu sayfada orijinal olarak taranmış ya da elektronik metin olarak bulunuyor. Bunlardan birçoğu çevrimiçi olarak daha önce çoğaltılmamış ve ilk kez yayınlanıyor. Bu sitede 40.000 sayfanın üzerinde arama yapılabileceğiniz metin ve 130000'in üzerinde görüntü var. Sayfaların tümü, olduğu gibi, hiçbir kısmı dışarıda bırakılmadan siteme konmuş. Taramalar, kitapların kapağı, sırtından tutun, boş olan sayfalar dahil yayıncının reklamlarına kadar kitabın her ögesini içeriyor. Bu veritabanı için kullanılan kitapların birçoğu Darwin tarafından imzalanmış ya da ailesine ait kitaplardan seçilmiş. Eserlerinin yanında Darwin ve ailesinin fotoğrafları, gazete haberleri, çeşitli gazete ve dergilerde çıkmış olan Darwin karikatürleri, hatta pılav yapmak üzerine aldığı bir yemek tarifi bile arşivlenmiş durumda. İlk olarak 1840'da basılan Türlerin Kökeni eserinin son halini alana kadarki tüm baskıları da görülebiliyor.

Darwin'in tüm eserleri, indirme ve baskıyı kolaylaştırmak için PDF formatına sokulmuş. Geliştirilen arayüzle, eserleri elektronik metin ve görüntü olarak

Sayfada Darwin'in el yazmasının görüntüleri yanında metinleri de elektronik olarak birlikte görmek mümkün.

yan yana görebilme olanağı sunuluyor. Darwin'in eserlerini inceleyen ve daha iyi anlaşılmasını sağlamak için yazılan kitap ve makaleler, hatta eserleri üzerine yayınlanan en güncel yazılar da bu arşivin içeriğinde bulunuyor. Okuyucuların Darwin'i daha iyi anlamasını sağlamak için, eserlere giriş niteliğinde notlar hazırlanmış. Birçok eser de şerhleriyle birlikte bulunabiliyor. Darwin'in yazdığı tüm eserleri bulduran ve R. B. Freeman'ın bir araya getirdiği bibliyografya yanında, Darwin'in atıfta bulunduğu eserlerin bibliyografyasını da bu site de bulabilirsiniz.

Darwin'in eserlerinin çevirilerine de bu siteden ulaşabilmeniz için çalışmalar sürdürülüyor. İlk olarak Danimarkaca, Almanca, Norveççe ve Rusça çeviriler bulunacak. Site yöneticileri başka dilleri de siteme katmak için çalışıyor. Sitede görsel engelliler de düşünülmüş ve eserler mp3 ya da sesli kitap okuyucu formatında sunulmuş.

Site, çalışmalarını sürdürerek Darwin'e ilişkin yeni eserler, el yazmaları ya da notlar çıktıkça arşive dahil etmeyi ve kamuya paylaşmayı hedefliyor. Bu gibi eserleri sitenin "Yeni" kısmında bulabilirsiniz. Sitede isim, tarih, başlık gibi birçok

şeyi belirterek arama yapma olanağı da sunulmuş.

Galapagos adalarında tuttuğu saha not defteri ya da Beagle hayvan notları gibi daha önce hiç yayınlanmamış el yazmalarının sitede paylaşımı, siteme olan ilgiyi son günlerde daha da artırdı. 1831 yılında çıktığı beş sene boyunca Güney Amerika'dan Avustralya'ya yaptığı yolculuk ve bu yolculuktan topladığı binlerce fosil ve yaşayan canlı örnekleri üzerine HMS Beagle'da aldığı notlar, onun bilimsel yazılarının en önemlilerini oluşturur. Bu notlar onun sonraki çalışmalarında kullandığı ve düşüncelerine temel olan en önemli kaynak olmuştu. Darwin'in ilk düşüncelerinin nasıl filizlendiği ve evrim teorisinin düşünsel gelişiminin tarihsel sürecini bir harita gibi izlemek için bu notlara bir göz atın.

Elyazmalarının yanında Darwin'in özel yazıları da Nick Gill'in yaptığı Cambridge Üniversite Kütüphanesi kataloğuna dayanarak derlenmiş ve kataloglandırılmış. Böylece binlerce sayfalık el yazması halkın kullanımına sunulmuş.

Sitede Darwin'in yayınlanmamış mektupları bulunmuyor, çünkü bunları başka bir İnternet sitesi olan Darwin Correspondence Project (Darwin'in Mektupları Projesi) adlı sayfa yayınlıyor.

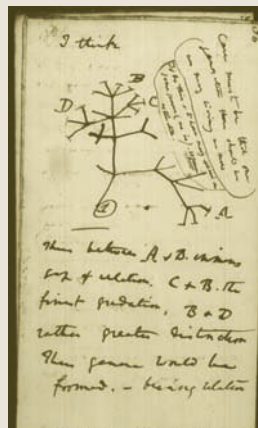
Bu kültür mirasını bizimle paylaşan ekibi kutluyor ve gelecekte bu siteme benzer birçok örneğin çıkmasını bekliyoruz. Sitenin adresi: <http://darwin-online.org.uk/>

Özgür Tek

Bu yazıdaki görüntüleri kullanmamıza izin veren The Complete Work of Charles Darwin Online Müdürü Dr. John van Wyhe'ye teşekkür ederiz.

Arşivde Darwin'in pek çok kez maymun olarak resmedildiği karikatürler de bulunuyor.

Darwin'in not defterlerinin birinde evrim teorisinin temellerini attığı bir çizim bulunuyor.

Beagle Serüveninden canlı örneklerinin gösterildiği bir plaka.

Kaynaklar
<http://darwin-online.org.uk/>
<http://newhumanist.org.uk/1764>
<http://www.darwin2009.cam.ac.uk/darwin/>
<http://www.darwinproject.ac.uk/>